

og altsaa var det en unaturlig Opgave i en forandret Grundlov at indlemme Valglovsreglerne. Jeg troer altsaa, at den Veie, man gik, var af den Natur, at baade de, der ønske at conservere saa Meget som muligt af Valgloven, og de, der ønske at faae større Forandringer deri, maae være tilfredse. Det vil ogsaa ved den fremtidige Udvikling give sig, i hvilken Grad det skal skee. Det forekommer mig dog, at man netop, naar man sætter Præis paa Valgloven og den Repræsentation, som Folket ved Hjælp af Valgloven har, ikke kan have nogen Frygt for, at tilkommende Rigsforsamlinger skulde letfindigt give deres Stemme til Forandringer, som ikke vare overeensstemmende med Statens Lær og med en fornuftig almindelig Villie; thi jo mere man kan have Tillid til dem, desto mere maa man stole paa, at de ikke letfindigt give det bort, der baade er deres egen og Folkets Ret. Man maatte snarere af en Forsamling, der var gaaet ud fra det nuværende Valgsystem, vente en stærk Vedholdenhed ved det end en stor Tilbøielighed til at forandre det. Det maa man aldrig tabe af Sigte, at det aldeles ikke staaer i Regjeringens Magt at gjøre nogen Forandring i Valgloven ved sin egen Beslutning; der behøves dertil en Lov, der skal være vedtagen ved Stemmesleerhed i begge Thing, baade i Folkethinget og i Landsthinget. I et Forhold som dette vil det være en Betingelse for en Forandring, at den er indlysende nyttig eller nødvendig, og jeg seer altsaa ikke, hvorfor man skulde have saa liden Tillid til tilkommende Rigsforsamlinger, valgte netop efter den nuværende Valglov, at troe, at de vilde bidrage til Forandringer i Valgloven, der i og for sig vare utilraadelige, og som kunde sætte Folkets Frihed og Rettigheder i Fare. Det er af den ærede Ordfører sagt, at den nærværende Rigsdag er ikke valgt til at stemme om Valgloven, og at det altsaa vilde være et Misbrug — saaledes forstod jeg ham — af den Fuldmagt, den havde faaet af Vælgerne; men den er dog vistnok valgt til at forhandle om denne Grundlovs-Forandring, der allerede længere Tid, førend de nuværende Valg foregik, var bebudet. Det er heller ikke Meningen med dette Grundlovsudkast, at det

strax skulde gjøre Forandringer i Valgsystemet, men kun, at der skal banes Veie dertil. Det vilde være ganske overeensstemmende med det man tænkte sig ved at udvalge den, at der kunde komme et Grundlovsudkast, der indeholdt Spørgsmaal om Forandringer i Valglovsreglerne. Nu har dette Lovudkast endog afholdt sig fra at optage Forandringer, der strax skulde skee, men har blot banet Veien til mulige Forandringer (Hør! Hør!). Med Hensyn hertil maa jeg endnu anføre den Omstændighed, at denne Grundlov kan ikke træde i Kraft, medmindre den er bleven bifaldet ikke blot af den nærværende Rigsdag, men ogsaa af to følgende Rigsdage, navnlig ogsaa af en Rigsdag, der er fremgaaet af nye Valg. Jeg seer derfor ikke, at man i saa Henseende i mindste Maade kan have nogen Anledning til at finde Betænkelse ved at gaae ind paa det forelagte Grundlovsudkast.

Monrad: Jeg er meget fristet til at følge den ærede Minister i hans Udvikling med Hensyn til Valgloven og dens Bestemmelser, men efter nøiere Overlæg troer jeg dog, at det er rigtigt at modstaae denne Fristelse. Jeg er fuldkommen overbevist om, at denne Forsamling ikke gaaer ind paa nogen som helst Forandring i Grundloven, uden at saadanne Forandringer staae i nødvendig Forbindelse med Fællesforfatningen (Flere Stemmer: Nei!), og derfor vilde jeg ansee det for at spille Forsamlingens Tid og at svinke denne Sags Fremme, som jeg ønsker fremmet, naar jeg for mit Vedkommende vilde bidrage til at forlænge Forhandlingerne derom. Kun skal jeg bemærke, at jeg troer, at den ærede Premierminister urigtigt bedømmer Folkets Stilling ligeoverfor Valgloven (Ja! Ja!). Han kan ingenlunde, fordi der møder saa Vælgere ved Valgene, deraf i Almindelighed slutte, at Vælgernes Interesse for Valget er ringe. Årsagen kan meget muligt være den, at Valget iforveien er afgjort, enten fordi der er kun Een, der stiller sig, eller om endogsaa der er Flere, der stille sig, saa fordi dog en vis Candidats Valg allerede er afgjort; det kan det være, der bidrager til, at der ved saadanne Valghandlinger kun møde saa Vælgere. Men